

PAPER DETAILS

TITLE: "Ev Dekorasyon" Dergisi (1976-82) Üzerinden Konutlardaki İç Mekân Özelliklerinin İncelenmesi

AUTHORS: Tuba BÜLBÜL BAHTIYAR, Esra YALDIZ

PAGES: 149-173

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2159842>

“Ev Dekorasyonunun Konutlardaki İncelenmesi”

Tuba Bülbül Bahtıyan
Rb(VUDBOG)

Özet

azılı basın olarak adlan
ili kili metinler e ç
ekonomik e kültürel
üzerinden okumak e
sonra ka italist düzeni
konut ti olo isinde ye
der ilerinden
hakkında enel bir bakı
konutlarındaki iç mekân
Modernle me yolunda
tamamlandı ı ur us
to lumsal ekonomik

Anahtar Sözcükler **A**

ASSESSMENT OF THE JOURNAL EN

Abstract

he ne s a er sand
eriods hen they are
acts or conce ts
chan es and interacts
s atial characteristics
a artementization a
a ter s throu
ournals ublished be
the houses o the era a
era throu h the te ts
hich re orted that li
aimin to become mod
economic and socio cu

Keywords: **DEEP**

7XED %•OE•O
'RNWRUD gùUH
8338
'Rø 'U (VUD <
0LPDUO×N %|C

1. Giriş

Kapitalizm, bireyleri iş haricindeki zamanlarında tüketime yönlendiren bir üretim ve tüketim modelidir (Galbraith, 2009; Işık ve Duman, 2012; Saral Güneş ve Kükrer Aydın, 2016: 221). Kapitalizmin temel amacı ise mevcut aşırı üretimin tüketilmesini sağlayarak tüketimin kalıcı hale gelebilmesi için onu bir kültür olarak benimsetmektir (Dağtaş ve Dağtaş, 2009: 51). Oluşan bu tüketim kültürü ise bireylerin gereksinimleri karşılamaktan öte gösteriş, sınıf atlama, belli bir gruba ait hissetme gibi simgesel değerler haline gelmiş (Dağtaş, 2003; Saral Güneş ve Kükrer Aydın, 2016), tüketim haz odaklı bir yaşam biçimine dönüşmüştür.

Kapitalist örgütlenme ve sermaye, mekânı bir araç olarak görmekte; kapitalist ekonominin gerekliliklerine, ihtiyaçlarına ve değişen şartlarına bağlı olarak mekânı yeniden değiştirmektedir. Mekânı oluşturan donatı elemanları ve iç mekân özellikleri de kapitalist üretim ilişkileri ve örgütlenme biçimlerinden etkilenmektedir.

Amerika'da 1950'lerde, Avrupa'da 1960'larda başlayan kapitalizm temelli tüketim patlaması Türkiye'de de 1970'li yıllarda benzer şekilde yaşanmıştır. 1970 öncesinde aynı üründen çok sayıda üretim odaklı "Fordizm" anlayışı 1970'lerle beraber artık seri üretilen ürünlerden ziyade daha az sayıda ancak daha çok çeşit ürün üretilmesi şeklindeki yeni bir sisteme evrilmiştir. "Postfordizm" olarak adlandırılan bu sistemle birlikte hizmet sektörü gelişerek yeni orta sınıfın ortaya çıkmasına sebep olmuştur (Featherstone, 2005; Saral Güneş ve Kükrer Aydın, 2016:222). Bu yeni orta sınıf tüketim tercihleri ve yaşam biçimleri ile farklılaşma çabasına girmiştir.

Yaşam biçimleri yansıtmakta en iyi göstergelerden biri de bireylerin konutları ve iç mekân dekorasyonları olmuştur. Modern yaşam için en etkili yol olan konut mekanlarında değişen mobilyalar, yeni teknolojik ürünler ya da yeni malzemelerin uygulanması ile iç mekânlar artık yeni bir yüze kavuşmuşlardır. Batılı beğenilerin gelişimi ve modern yaşama uyum sağlama bireyler için sürekli merak konusu olmuş, bu durum eskiyi reddederek yeniye sahip olma arzusunu tetiklemiştir (Kan Ülkü, 2018) Bu anlayışların değişmesi ve gelişmesinde görsel-işitsel basının (radyo, televizyon) ve yazılı basının (gazete, dergi vb) etkisi ise oldukça büyüktür. 1970'lerde görsel-işitsel basın olarak televizyonun konuta girmesi ve yazılı basın olarak dergicilik sektörünün gelişmesi ile birlikte evlerdeki dekorasyon giderek önemli hale gelmiştir.

Genel anlamda basının toplumları bilinçlendirmede ve yönlendirmede oldukça etkili olduğu ve toplumlar üzerinde yasama, yürütme ve yargıdan

sonra "dördüncü kitle haberleşme a çevrelerinde yaşan basının bir türü o Türkiye'ye gelişinde ile olmuştur. Ancak dergiler de yayg dergicilik sektörün Finlandiya'dır (Yap Fransa'dan etkilen

Batı dünyasında d yüzyıla kadar inme tüketim toplumlar üzere bu tip yayı yayınlarda hedef kadına tüketim no gerekli faaliyet ala tanıtımlarının ötesi Saral Güneş ve Kü yılında yayınlanma ilklerindendir (Cey üzerine artık yaşa ile belirlendiği, dek vurgusunun yapıla değerlendirilmiştir.

2. Kavramsal Çer

Türkiye Cumhuriy kültür ve ekonomin yaşamın her alanın modernleşme har donatılarına kadar yaşam biçimlerinin akım ve üslubun o

Türkiye'de batılı döneminde Tanzim sonra I. Ulusal Min basması sebebi ile birlikte kullanıldığı akımı iç mekân dü

72). 20. yüzyılın başıyla birlikte etkili olmaya başlayan modernizm, tüm mobilya geçmişi açısından bir dönüm noktası olarak değerlendirilmektedir. 1930'lerden sonra, modern mobilya çizgisine yönelim olmuş; yeni mekân arayışları, eskimobilyalarınıyerin modern mobilyaların gelmesini sağlamıştır (Durmuş, 2005: 77). Türk mobilyası da yalınlığı ve işlevselliği ön planda tutan bu yaklaşımdan yoğun şekilde etkilenmiştir (Ultav, Hasırcı, Atmaca ve Borvalı, 2015:483). 1940'lı yıllarda dönemin önde gelen mimarları, mimari tasarımlarında iç mekân düzenlemeleri ve modern mobilya kullanımını teşvik eden çalışmalar yapmışlardır. Türkiye'de modern mobilyanın yaygın kullanımı 1950'lerin sonu ve 1960'ların başına tarihlenmektedir (Cananoğlu 2015; 65). 1955 yılında açılan rasyonalist yalın mimari üslubu ile ön plana çıkan İstanbul Hilton Oteli; Türkiye'de modernist çizgiye sahip mobilyanın gelişimi ve yaygınlaşmasında önemli bir rol oynamıştır. Klasik batı üsluplarına ek olarak bu dönemlerde modern, Bauhaus ve bazı Art-Deco izleri taşıyan üslupta mobilyaların üretimi başlamıştır (Ceyhan, 2002:53).

1960'lı yıllar ile birlikte ev dekorasyonlarında geometrik modernizmden sonra organik ve heykelsi modern olarak da tanımlanabilecek ekspresyonizm akımının örnekleri verilmeye başlamıştır (Dinçay, 2014:17-20). Bu yıllarda plastik, alüminyum gibi konut donanımında yeni kullanım bulan malzemelerden üretilmiş dekoratif aksesuarlar ve hızla değişen popüler kültür elemanları konut iç mekânını şekillendirmeye başlamıştır (Massey, 2008; Dinçay, 2014:23). 1960'lar sonrası her türlü üsluba açık olunan bir dönem olmuş; kullanıcı ihtiyaç ve istekleri, çevresel faktörler, malzeme gibi etkenlere bağlı olan serbest biçimlenme anlayışı, farklı akım ve yaklaşımların birbirine üstünlük sağlamadığı, her türlü üsluba açık "çoğulculuk dönemi" başlamıştır (Ödekan, 1997; Ceyhan, 2002:65). Bu dönemdemobilya üreticileri "yarı klasik" adı altında, klasik batı mobilya üsluplarının asıl düzenlerine sadık kalınmadan ve karışık olarak kullanıldığı üslupta özensiz mobilyalar üretmeye başlamıştır (Güzer, 1999; Ceyhan, 2002:75). 1970'lerden sonra ise gelişen ve değişen yapı malzemeleri ve yapım teknolojileriyle farklı ve yeni biçim arayışlarının gündeme geldiği özellikle konut uygulamalarında postmodernist çizgiler hâkim olduğu bir süreç yaşanmıştır.

1980'li yıllarda, hızla yaşanan kentleşmeyle, teknolojik gelişmeler sebebiyle Türkiye'de dışa açılımlar görülmeye başlamıştır. 1980'li yılların karakteristik özelliği tüketim kültürünün de etkisiyle evlerde lüks yaşam ve gösterişe duyulan ilgidir (Ceyhan, 2002:102). Bu yıllarda köyden kente göçün yaygınlaşmasıyla biçimlenen kentlerde mobilyayı bir statü sembolü olarak gören yeni bir kullanıcı kültürü gelişmiştir (Cananoğlu, 2015: 136). Orta

sınıf üyesi bir aile konut içindeki donanım adeta "saray odası" olarak kullanılan mekânlar

1980'lerin ortalarına kadar fakat bundan sonra sadeleşmiştir (Ceyhan, 2002:102). Bu süreçte konforun ve kaliteli yaşam (Kurtoglu, 1986). Bu teknikleri ile ürünler sade olması sebebiyle (Ceyhan, 2006:162). Küreselleşme süreci halkının Batı kültürüne sürece girilmiştir. Bu toplumsal ve sosyal hızla aldığı yolun Tasarım tarihimizde ve benimsenilmesidir

3. Materyal ve Yöntem

3. 1. "Ev Dekorasyonu"

Ev Dekorasyonu denildiğinde (A.Ş) adına Türkiye'de isimlerinden Haldun Simavi Türkiye'nin ilk dekorasyon firması olarak yayınlanan ve yerli firmaların ürünleri mobilyalarla ilgili telif bölümde görselleri firmalara ve fiyatları

Derginin her sayısında dekorasyon fikirleri isimlerin, sanatçıların sayfa aralarındaki

¹ Haldun Simavi Hürriyet gazetesinde 1980'li yılların sonuna kadar yönetimini sürdürmüş, 1988 yılında defter zaman 1 milyonu aşan gazete

Bu bölümde dergi
dan salon, yemek
cuk odası, mutfak v

Salonlar evin kültü-
olan ve çevreye aili-
yalarla döşeli (Arti-
sonra 50 yıllık bir
(Keleş, 1993) bir s-
birlikte 1970'lerde
cıoğlu, 2013:45)ot-
evlerde salonlar gö-

Eklektik çizgiler taşımalı ve kıvrımlı banılmıştır. Ceviz kullanılmıştır. Döşemelerinde gümüş salonda köşelere yarımer yüzeyli orta seccam pencerenin önünde ortada yuvarlak birer bir oturma köşesi diğer mobilya ise sehpalardır. Gündüzüyle bulunan bu tavan servis yapılma imk

Çalışmanın kapsamına uygun olarak derginin 1976-1982 yılları arasında yayınlanan 73 sayısından 16 sayısı örneklem olarak seçilmiştir (Görsel 2). Örneklem belirlenirken çalışmanın amaçları doğrultusunda konutun farklı birimlerini ele alan sayılarının seçilmesine dikkat edilmiştir. Dergilerin analizinde nitel bir araştırma yöntemi kullanıldığından dolayı değerlendirme sonuçları genelleme kaygısı taşımamaktadır.

Modern-rahat tarzdaki salonlarda takımlar genellikle iskeleti saklı, alçak ve genişoturulmuş deri veya kadife kumaş kaplı koltuklardan oluşmaktadır. Klasik salonların aksine desenlerden arındırılmış kumaşların kullanıldığı salonlarda genellikle toprak tonları kullanılmıştır.

Alkollü içki eşliğinde sosyalleşme fikri, lüks evlerde “Amerikan bar” kavramıyla karşımıza çıkmaktadır. Amerikan bar, Amerika’nın ilerleme ve modernleşmeyi simgelemesiyle beraber konut kültüründe üst gelir gruplarının evlerine dahil ettiği bir düzenlemedir. Bu bar, ya mekânın bir bileşeni ya da bir mobilya parçasıdır. İlki, taburelerle bir tezgâhtan oluşan ve alkollü içecekler sergilendiği bir mekân kısmıdır. İkincisi, şişelerin ve diğer ilgili aksesuarların saklandığı ya da sergilendiği daha büyük bir duvar ünitesi içinde bir dolap ya da kendi başına duran bir mobilyadır (Görsel 3) (Gürel, 2013:132).

Pencerelerde piriç boru ya da kornişlere asılı uzun tül perdeler ve kadife kumaştan canlı renklerde veya yoğun desenlerde kalın ve ağır fon perdeleri kullanılmıştır. Aydınlatma elemanı olarak salonlarda genellikle kristal avizeler kullanılmıştır. Klasik üslubun hâkim olduğu salonlarda bu avizeler gösteriş ve statüyü temsil etmektedirler. Zeminlerde ahşap parke, rabıta²,

² Birbirine geçmeli tahtadan bir döşeme türü, Web: <https://sozluk.gov.tr/> 12 Ağustos 2020’de alınmıştır.

marley³ veya Viny de ise yoğun motifli halıflex kaplama kullananlar var kağıtları veya (Görsel 4).

4.2. Yemek Odası/

Yemek odası kavramı, girişine değinmek gerekirse, artması sonucunda başlamıştır. İlk başta sininin yerini masa, Tanzimat’tan sonra terk edilmeye başlanmıştır.

³ Yapılarda döşeme gereci alınmıştır.

sofrada yalnızca kaşık bulunurken artık çatal, bıçak ve su takımları da sofrada yerini almıştır. Bu değişim önce saray ve zengin konaklarında uygulanmış⁴ (Kut, 2005), Cumhuriyetin ilanından sonra modern yaşamın bir parçası olarak kent konutuna girmeye başlamıştır. Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de sandalye ve sandalyeye oturmak batılılaşmanın simgesi haline gelmiştir (Demirarslan,2018:84). Apartmanlaşmanın arttığı dönemde 1960'lı yıllardan sonra gecekondular da dâhil, yemek masası konutların vazgeçilmez mobilyası olmuştur.

Konutlarda ayrı bir yemek odası yalnızca orta sınıftan ailelerin değil üst sınıftan ailelerin bile evinde çok yaygın kullanılan bir mekân değildir. Evlerde genellikle salonun bir köşesinde, bazen camlı bölme ile ayrılmış kısımda, tercihen kapıya ya da mutfığa yakın tarafta konumlanan yemek odası takımı ile bu ihtiyaç çözümlenmiştir.

Yemek odası takımları 6/8 kişilik yuvarlak veya kare masa, 6/8 sandalye ve camlı vitrin ve büfeden oluşmaktadır (Görsel 5). Üst gelir seviyesine hitap eden yemek odası takımları oymalı ve el işçiliği olan genellikle ceviz veya maundan üretilen mobilyalardır. 1970'lere doğru Formika firmasının adıyla anılan reçine emdirilmiş kâğıt kaplama malzeme veya lake boya ile üretilmiş, maliyeti masif takımlara göre daha uygun olan yemek odası takımları yaygınlaşmıştır.

Yemek odalarında da salon ile benzer olarak zeminlerinde ahşap rabita veya marley, duvarlarında genellikle desenli duvar kâğıdı, pencerelerde boydan tül perdeler ve desenli fon perdeleri, zemin üstünde geleneksel desenlerde halılar kullanılmıştır.

⁴ Günay, K. (Kut, 2005). "Türklerde Beslenme Biçimi Dünü-Bugünü", Çukurova Üniversitesi Türkoloji Araştırmaları Merkezi, <http://turkoloji.cu.edu.tr/HALKBILIM/51.php>, adresinden 11 Ağustos 2020'de alınmıştır.

4.3. Oturma Odası

Türklerde yerleşik yaşamın günümüzdeki modern yaşamın birçok fonksiyonu ve yeme, oturma, eğlenme, dinlenme, leştirildiği odalar b

Türkler tarihsel süreçte göçebe yaşam tarzı olarak göçebe yaşam tarzı düzene geçtiklerinden 19. yüzyılın ortalarında kanepe, sandalye, 2009:168).

Modern konutun bir oda şeklinde olması akordeon kapılar ile kullanıcılarının günlük geleneksel mobilya odalarının bu dönemde modern Oturma odalarında kanepe, koltuk, sandalye odası mobilyaları c

Modüler ve çok işlevli olarak isimlendirilen özellikle oturma odası 1990; Demirarslan

"Yaşama mekânı" teknolojik gelişmeler mektedir. Televizyon olan ilişkilerini değişim konumuna başköşesine yerleş la birlikte girmiştir. altı kapaksız ve raflı 2002:72).

Bu dönemde ve s odası mobilyası ise

dolaplardır (Görsel 6). Formika kaplı, vitrinli, açık ve kapalı rafları olan bu dolaplar oturma odasının veya salonun bir duvarını boydan boy kaplamaktadır. Bu dolapların ortasında televizyon yer almaktadır. Dantel örtü serili raflarda radyo, pikap, regülatör, ansiklopediler, eve hediye gelmiş ya da yurtiçi turistik gezilerde beğenilerek alınmış süs eşyaları, çerçeve içinde aile fotoğrafları bulunmaktadır. Vitrinin camlı bölümüne ise çay, su, kahve fincanı takımı, porselen yemek takımı vs. yerleştirilmiştir (Tunç, 2001; Ceyhan, 2002:72).

Oturma odasında zeminlerde ahşap rabita veya marley, zemin üstüne duvardan duvara halıflex kaplama veya geleneksel desenlerde halılar, duvarlarda desenli duvar kâğıdı veya tek renk yağlı boyalar, pencerelerde ise boydan tül perdeler ve dönemin simgesi haline gelen çiçek desenli kalın fon perdeleri kullanılmıştır.

XXXX

XXXX

XXXX

XX

4.4. Ebeveyn Yatak Odası

Konut içinde yatma eylemi; Osmanlı-İslam kültüründeki mahremiyet özelliğinden kaynaklı olarak en geç etkilenen işlev olmuştur. Bu sebeple batılı karyola konutlara en geç giren mobilya olmuştur. Karyola mobilyasının dışında yatak odalarına giren diğer batılı tarzdaki mobilyalar ise elbise dolapları, komodinler ve şifonyerlerdir. Geleneksel Osmanlı konutunda her odanın içinde yer alan sandık ve yüklükler zaman içinde yerini bu yeni mo-

bilyalara bırakmış; yatak odası kavramı birlikte hazır yataklarla başları demirden kalmaya başlamıştır. Bir "ahşap çılgınlığı" tonlarında klasik, y. Bunun dışında Av ancak ayrı ikiz yat olmuştur (Görsel 7) bireyselleşmenin b

Klasik tarzda döşeme özellikle 1980'lerde popüler olmuştur. Fransız ve İtalyan gelir seviyesine hitap kapaklı gardırop, k puftan oluşmaktadır yer almaktadır.

1980'lerin ortalarında popülerliği modernizm daha sade olarak k modeller popülerler, tüketim toplu artmasına katkı sa lığı altında renk ku denenmiş; 1990'la Ceviz ağırlıklı yata tasarlanan modeller ve derin dolaplar i tadır (Görsel7).

Yatak odasında du yağlı boyalı, zemin Zemin üstüne duv el dokuma halılar s boydan tül perdele 2019:62).

Görsel 7. Klasik yatak odası takımı, Sayı 34, 1979. İkiz yataklı yatak odası, Sayı 23, 1978. Lui Sez yatak odası takımı, Sayı 30, 1979. (Üstte)

Farklı stillerdeki abajurlar, Sayı 20, 1978. Ceviz kaplamalı mat yatak odası takımı, Sayı 16, 1977. Yatak başı raflı yatak odası takımı, Sayı 11, 1977. (Altta)

4.5. Çocuk Odası

Çekirdek aile kavramının ön planda olduğu bu dönemde aile yapısı, konutların mekânsal oluşumlarında etkili olmuş, yeni biçimler kazandırmıştır. Ailede anne, baba ve çocuğun yeri netleşerek, bireyin mahremiyetine önem verilmiştir. Bunun sonucunda çocuk odaları gibi özel alanlar oluşmuştur. Aile içi hiyerarşi azalması, çocukların aile içinde birey olarak öne çıkarmış ve onlara özel mekânlar oluşturulmasını sağlamıştır. Çocuk odaları, çocukların yalnız yatak odaları değil, aynı zamanda çalışma ve oyun mekânları haline gelmiştir. Böylece çocuklar zamanlarının büyük bir bölümünü kendi odalarında geçirmeye başlamışlardır (Özbay, 1996; Ceyhan, 2002:73).

Çocuk odası mobilyaları; karyola veya ranza, kapaklı dolaplar, başucu komodini ve çalışma masasıdır. Bu mobilyalarda genellikle çarpıcı, canlı renkler ya da pastel tonlar kullanılmıştır (Görsel 8). Çocuk sayısı fazla olan küçük evlerde çocukların yatması için ranzalar tercih edilmiştir. Bu ranzalar genellikle bükme boru ile yapılmıştır. Duvarlar canlı tonlarda boyalı veya çocuk odalarına özel desenli duvar kâğıdı ile kaplıdır. Zeminler ahşap rabıta, marley veya vinylex (muşamba)'tir. Zemin üstünde ise genellikle duvardan duvara halıfleks kaplama tercih edilmiştir.

Görsel 8. Suntu çocuk odası, Sayı 24, 1978. Bükme boru

4.6. Mutfak

Türk evinde mutfak, aile birliğinin ve evin birlikteliğinin geleneksel konut plan tipleri içine dâhil edilmesinin sayesinde mutfaktaki kadının rolünün girmesine ve kadının ev içindeki yerinin değişmesine (Pak, 1993).

Kentlerin kimliğini doğru kırsaldan keşfetmek, karşılamak üzere, ahhitlerin tasarımıyla yaşanmıştır. Konut kalitesine yeterli ölçüde yoğunlukla bitişik dönemde mutfaklar küçük bir alana sığdırılarak yaşama mekânının da ışıklığa bakan dekorasyon dergileri niş hacimli ve oldu

Bu dönemde konut mutfaklara buzdolabı, küçük hacimli mutfak kullanım alanlarını vurgulanmış ve ad

Mutfaklarda tezgâhlar dökme mozaik, mermer ya da yerli üretim “20x20” fayanslar ile kaplıdır. Tezgâh ile üst dolaplar arasında kalan kısım genellikle fayans kaplıdır. Bu fayanslar kendinden desenlidir veya sonradan desenler yapıştırılmıştır. Mutfak tezgâhı ve duvarlarda kullanılan fayanslarda aynı desenin kullanıldığı örneklere de sıkça rastlanmaktadır. Mutfak dolapları genellikle formikadan ya da renkli yapay ahşap levhalardan oluşmaktadır. Zeminlerde ise seramik veya karo mozaik kaplama kullanılmıştır.

Görsel 9. Simtel marka elektrikli ev aletleri, Sayı 20, 1978. Dar mutfaklara bir örnek, Sayı 28, 1978. Geniş mutfaklara örnek, Sayı 34, 1979. (Üstte)

Arçelik yerli üretim buzdolabı, Sayı 21, 1978. Mutfakta desenli fayanslar, Sayı 24, 1978. Duvarı ve tezgâhı aynı desenli fayans kaplı mutfak, Sayı 35, 1979. (Altta)

4.7. Banyo

Türk geleneklerinde modern banyodan önce, temel hijyen ihtiyaçları alaturka tuvalet, hamam ve gusülhane ile giderilmiştir. Cumhuriyetin ilanıyla birlikte batılı yaşam tarzının özendirilmesi “modern banyo” kavramını beraberinde getirmiştir. Modern banyo 20. yüzyılın ilk yarısı boyunca Avrupa’da ve Amerika’da sabitlenmiş vitrifiye elemanları ile sabit ve standart bir mekân haline gelirken, Türkiye’de de 1923 yılından sonra, yavaş da olsa yaygınlaşmaya başlamıştır (Aytaç ve Ögüt, 2015:6453).

Banyolar büyüklüklerine göre incelendiğinde, orta sınıf için sıkıştırılmış hücre tipi banyo çözümleri uygulanırken üst ve üst-orta sınıf için ise genişletilmiş, nesnelerle donatılmış banyo çözümleri uygulanmıştır (Görsel 10) (Aytaç ve Ögüt, 2015). İkisinin de ortak elemanları; lavabo, klozet, küvet

gibi vitrifiye elemanları. 1970’lerde evlerde suyu ısıtmak için kullanılan banyo

Avrupa’da banyo kültürünün öneminin artmasıyla birlikte renk pembe olmuş ve Ögüt, 2015:6453. yanı sıra desenli kağıtlar

Banyolarda batılı tarzı, sıra, bir diğer “modern” sembolü haline gelmiştir. Hamamda zıt bir nesne olarak 1998; Gürel 2008; lanımı kültürümüzün 1980’lerin sonuna edilmiştir (Aytaç ve

Batılılaşma ile apartman yabancısı elemanı dâhil genital bölgelerin t (Rybczynski 1987; ve modernizmin se satılan bide, banyo 10) (Gürel 2008, banyoda çok yer için bideye olan ilg gerekçesiyle çoğur 2015:6455).

1970’lerde yaygın almayabasılayan dâhil cimli banyolarda ç yerlere yerleştirilm

XXXX

XXXX

5XX

XXXX

(Altta)

5. Değerlendirme

Konutun mekanları kapsamında Ev Dekorasyon dergisi üzerinden desteklenerek yapılan değerlendirmeler sonucunda bu dönemde;

- Salonların “müze oda” olarak kullanıldığı ve modern tarzın yanı sıra klasik tarzın daha ön planda olduğu; perde, döşemelik kumaş ve halı uyumuna dikkat edildiği,
- Yemek odalarının genellikle salonun bir bölümünde yer aldığı, bu bölümde batılı yemek odası takımı olarak aynalı konsol, camlı vitrin, yuvarlak veya kare masa ve sandalyelerin kullanıldığı ve genellikle klasik Batılı tarzın tercih edildiği bir mekân olduğu,
- Oturma odalarının salona göre daha sade ve kullanışlı bir mekân olduğu, televizyonun konuta dahil olması ile birlikte kendine bu odada vitrinli dolap ile yer bulduğu, çekyat ve divan gibi mobilyaların yer aldığı,
- Ebeveyn yatak odalarının takım mobilyalar ile döşendiği, ahşabın her tarzda ve modelde yoğun olarak kullanıldığı bunun yanı sıra

Fransız ve İtalyan

- Çocuk odaları genellikle duvar kağıtlarının kullanıldığı,
- Mutfakların aynalı buzdolabı ve tezgâh kullanıldığı, fo
- Banyolarda b

SALON	-Kullanıcı tercihi -Koltuk döşemeleri -Mermer yüzeyli ve -Pencerelerde pirinç -Salon mobilyalarının -Zeminler ahşap rab halılar, duvarlar des
YEMEK ODASI/BÖLÜMÜ	-Salonun içinde bir oluşan yemek odası -Üst gelir seviyesin mobilyalar, orta gel daha uygun mobilya -Zeminler ahşap rab halılar, duvarlar des fon perdeleri
OTURMA ODASI	-Salondan ayrı bir o -Divan, kütüphaneli tipik oturma odası m -Televizyonun odanı -Formika kaplı, vitri -Zeminler ahşap rab halılar, pencerelerde
EBEVEYN YATAK ODASI	-Batılı tarzda üst gel -Orta gelir seviyesin -Üç veya dört kapak -Başucu komodinler -Yatak başucunda uz -Zeminler ahşap rab küçük kilimler ile el
ÇOCUK ODASI	-Çocuk odası mobily -Mobilyalarda çarpıcı -Bükme boru yapılm boyalı veya çocuk o
MUTFAK	-Apartman tipi mutf -Set üstü ocak veya -Tezgâhlar dökme m -Mutfak dolapları ge -Tezgâh ve dolap ara -Duvarlarda desenli
BANYO	-Renkli vitrifiye ele -Klozet ile birlikte b -Küvet kullanımı ve -Termosifon veya şo -Duvarlarda ve zemi

TEOR(YHNRUDVRQH

6. Sonuç

Etkili kitle iletişim araçlarından biri olan yazılı basın; kapitalist düzenin etkisi ile toplumların tüketim alışkanlıklarına ve beğenilerine yön vermekte, ürünlerin kitlelere iletilip özendirilerek tüketimine teşvik etmektedir. Günümüzde özellikle sosyal medya (facebook, instagram, twitter vb.) ve yazılı-görsel basın her alanda tüketim alışkanlıklarını yönlendiren araçlardandır. Ancak günümüzdeki gibi internet ve sosyal medya kullanımının olmadığı bir dönem olan 1970'li yıllarda yazılı basın, toplumsal beğenileri yönlendirmede etkili bir araç olmuştur. Yazılı basın dediğimiz gazeteler ve dergiler içinde bulunduğu dönem ve toplumsal koşullar ile doğrudan ilişkili metinler ve görseller içermekte ve bunlar vasıtası ile kitleleri yönlendirmektedir. Yazılı basının önemli bir parçası olan dergilerin içerisinde yer alan metinler ve görseller toplumdaki beğeniler, ekonomik ve kültürel değerler, sosyokültürel yapı, alışkanlıklar vs. gibi durumları okumak ve değerlendirmek adına önemli bir bilgi kaynağı oluşturmaktadır.

Bu kapsamda incelenen 1976-82 yılları arasında yayınlanmış Türkiye'nin ilk dekorasyon dergilerinden olan "Ev Dekorasyon" dergisi; 1970'li ve 1980'li yıllardaki konutların iç mekanları ve donatıları ile ilgili özelliklerin tespit edilebileceği bir veri olarak karşımıza çıkmıştır. Bunun yanı sıra dergi üzerinden incelenen dekorasyon anlayışlarının dönemin toplumsal, ekonomik ve kültürel değerleri ile paralellik gösterdiği görülmüştür.

1970'li yıllardan sonra kentlere göçün de etkisi ile yaşanan kentleşme sonucu tüketim alışkanlıklarının değişmiş; statü göstergesi haline gelen mobilya kültürünün geleneksel Türk aile yaşamı ile örtüşmede zorluklar yaşadığı görülmüştür. Özellikle iç mekânda kullanılan mobilyaların Türk aile geleneksel yapısına uygunluğunun sorgulanmadan konutlara dahil edilmesi (küvet ve bide kullanımı, yemek masası kültürü gibi) ile deneme-yanılma şeklinde ilerleyen bir kabul görme süreci yaşanmıştır. Bu süreçte mobilyayı bir statü sembolü olarak gören kırsal/kentsel polemiği içerisinde klasik ve modern üslupların bir arada ilerlemiştir. Bunun yanı sıra yazılı basın ile özellikle sinema ve film yıldızı ünlü kişilerin ve tasarımcıların evleri, yaşam tarzları örnek olarak sunulmuş ve bu örnekler üzerinden toplumun tüketim alışkanlıkları yönlendirilmiştir.

Kaynakça

Artıkoğlu, P. (2006). 1950 - 1970 Arası Süreçte Sosyal Yaşam ve İç Mekânın Değişimleri, Sanatta Yeterlik Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Aytaş, A.ve Ögüt, Ş. T. (2015).“Türkiye’de Modern Banyonun Değişimi: Dergi Reklamları Üzerinden bir Değerlendirme”Journal of Yasar University, 10(37), 6449-6464.

Bektaş, C. (1998). Bak Bak Desinlerİstanbul: Evrensel Basım Yayın.

Bülbül Bahtiyar, T. (2019). 1970-1990 Aralığında Konut ve İç Mekân Özelliklerinin Kemal Sunal Filmleri Üzerinden OkunmasıYüksek Lisans Tezi,Necmettin Erbakan Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Konya.

Canoğlu, S. (2015). Türkiye’de Modern Mobilya Tasarımının Gelişimi: Öncü Mobilya Tasarımcılar Üzerine Bir AnalizYüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, Eskişehir.

Ceyhan, G. (2002).Türkiye’de Konut İç Mekanları ve Donatılarında Değişim ve Süreklilik, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Dağtaş, E. ve Dağtaş B. (2009). Tüketim Kültürü, Yaşam Tarzları, Boş Zamanlar ve Medya Üzerine Bir Literatür Taraması. E.Dağtaş ve B.Dağtaş. (Editörler) Medya Tüketim Kültürü ve Yaşam TarzlarıAnkara. Ütopya Yayınevi, s.27-75.

Dağtaş, B. (2003). Reklamı OkumakAnkara: Ütopya Yayınevi.

Demirarslan, D. (2006). “Osmanlı’da Modernleşme/Batılılaşma Sürecinin İç Mekân Donanımına Etkileri”Erdem Dergisi, 15(45-46-47),35-66.

Demirarslan, D. (2018). “Türk Yaşam Kültüründe Oturma Mobilyasının Değişimi ve Gelişimi”,Türk ve İslam Dünyası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 6, 71-86.

Diñçay, D. (2014).1960-2010 Yılları Arasında İstanbul Kentli Konut İç Mekân Düzenlemelerini Türk Sineması Üzerinden OkumaDoktora Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Durmuş, S. (2005). Türkiye’de Modern Mobilyanın GelişimiYüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, İstanbul.

Featherstone, M. (2005). Postmodernizm ve Tüketim Kültürü(Çev.M. Küçük)Ayrıntı Yayınları.

Galbraith, K. J. (2009). B.

Göker, M. (2009). “Türk Süreci”,Zeitschriftfürdie

Gönenc, A. Y. (2007). “T İletişim Fakültesi Dergisi,

Güler, S. (2010). “Türk M Üniversitesi Sosyal Biliml

Gürel, M. Ö. (2008). “Ba Sayı13(3),215-233.

Gürel, M. Ö. (2013). Bir Şumnu (Derleyen). Erker Odası, s. 121-139.

Güzer, A. (1999). “68’de 249.

Işık, N. ve Duman, E. (20 Buhranı ve 2008 Küresel 19(2), 239-260.

Kan Ülkü, G. (2018). “K Dergisi, Sayı 3(2), 63-80.

Keleş, R. (1993).Kentleş

Korkmaz, N. (2009). T Yayınevi.

Kurtoğlu, A. (1986). “M Fakültesi Dergisi, 36(3),

Massey, A. (2008).Interior

Mutlu, N. (2009). Popüle CosmopolitanDergisi)Yül Konya.

Ödekan,A.(1997). Mimar 4: Çağdaş Türkiye 1908-

Özakbaş, D. (2014). "Cumhuriyet Dönemi Mimarlığının Siyasal, Ekonomik ve Sosyal Gelişmeler Paralelinde Modernleşme Süreci 1950 - 2000". Doktora Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Özbay, F. (1996). "Evler, Kadınlar ve Ev Kadınları; Diğerlerinin Konut Sorunları". Habitat 2 Ön Konferansı (s. 52-64), Ankara.

Özkaragöz, E. (1990). Kırsal Kesimden Kente Göçün Zaman Süreci İçinde Mekân Donatımına Etkileri, Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Pak, Z. (1993). Konut Mutfaklarının Analizi ve Minimum Mutfak Tasarımı. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Rybczynski, W. (1987). Home: A Short History of an Idea. New York: Penguin Books.

Saral Güneş, S. ve Kükrer Aydın, Ö. (2016). "Tüketim Kültürü Çerçevesinde Lüks Yaşam Tarzlarının Dekorasyon Dergilerindeki Reklamlarda Sunumu: Home Art Dekorasyon Dergisi Örneği". Journal of Yasar University, 11(43). 220-239.

Şalgamcıoğlu, M.E. (2013). İstanbul'da Çoklu Konut Gelişiminin Semantik ve Sentaktik Olarak İrdelenmesi: 1930-1980 Dönemi. Doktora Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Tunç, A. (2001). Bir Maniniz Yoksa Anneler Size Gelecek-70'li Yıllarda Hayatımı. İstanbul: YKY Yayınları.

Ultav, Z. T. Hasırcı D. Atmaca H. Borvalı S. (2015). "Türk Modern Mobilyasının Peşinde". Şelçuk-Teknik Dergisi, 14(2), 480-497.

Yapar, A. (1999). Fransa ve Türkiye'de Dergicilik Olgusu ve Kadın Dergilerinin Karşılaştırılması, Doktora Tezi, İstanbul

İnternet Kaynakları

İnternet Günay K Kut ürklerde eslenme içimi ünü u ünü ukuro a
ni ersitesi ürkolo i Ara tırmaları Merkezi eb htt turkolo i cu edu tr A K I I M
h adresinden A ustos de alınmı tır
İnternet Marley eb htt s sozluk o tr A ustos de alınmı tır